

*By Gelu Arcadie Murariu
Oregon City, Oregon*

Fără a emite pretenția că este perfectă, limba noastră ne slujește în chip desăvârșit. În aula academei, la birou, în piață, în biserică, la grădiniță, la radio, în bibliotecă, la o șuetă în parc, sau la "un pahar de vorbă" cu amicii, limba română nu ne face nicăieri de rușine. Vocalică și melodică, sonoră și nuanțată, parcă modelată anume să fie și cântată, nu duce lipsă de rime și nu șchiopătează, când ține cu hărnicie ritmul. Sugestivă, culminând în admirabile onomatopee, antrenantă, știe să fie și sobră, ceremonioasă, autoritară, ori blândă și veselă, în largul ei printre ecuații matematice, simplă și ușor de articulat pentru îngerașul din leagăn. Într-un cuvânt, ar trebui să fim mândri de limba noastră.

Suplă și elegantă, limba română își ascunde foarte bine vârsta; am putea spune chiar că arată surprinzător de bine la anii ei, folosind doar cea mai simplă rețetă a cosmeticii lingvistice. Are precizie în comunicare, o gramatică stabilă, vocabular bogat, mulțime de sensuri figurate, un simbolism robust, o fonetică ce poate schimba ușor gamele, are întindere, adâncime și se pretează la umor.

În poezie își dezvăluie cel mai bine virtuțile. Se simte în largul ei, săltând ușor pe ritmuri cadențate, realizând armonia perfectă cu sufletul românesc, căci toată lumea știe că românul s-a născut poet. Ne-a mângâiat, când a plâns împreună cu noi pe unduirile triste ale doinei – această supapă de siguranță a inimii preapline de dor și jale, care ne-a salvat fără conținere optimismul etnic, amenințat în fiecare generație a zbuciumatei noastre istorii. Izbucnește surprinzător în strigături scurte, dar spunând atât de mult de pe marginea horei, pe care o

privește hâtru, știind să prindă într-o singură frază esența unei situații, depozitată apoi în memoria colectivă a neamului. Prin legendă și baladă ea-și păstrează comorile de veacuri, evocând istoria și cinstindu-și eroii. Basmul copilăriei, iubit de nepoți, dar gândit de bunici, ca refugiu etic și mod de a satisface simțul dreptății, măcar pe plaiurile visării, va rămâne neuitat în amintirile copilăriei. Cu toate avânturile și efuziunile înecate, inevitabil, în bocet ...

În aceeași măsură în literatura cultă, ca și în cea populară, fie poezie, fie proză, limba noastră își etalează farmecul unic, umbrit doar de neputința de a fi gustat de străini. Mi-ar fi și greu și ușor să exemplific, spicuiind din frumusețea creației literare românești; ușor fiindcă-i greu de ales și greu fiindcă-i ușor să creez nemulțumiri. Cum zice străbunicul nostru latin "de gustibus ..." Eminescu sau Coșbuc, Sadoveanu sau Caragiale, Miorița sau Meșterul Manole. Este un corn al abundenței – să-și ia fiecare ce-i place. Nu costă nimic și nimeni nu va regreta un ceas petrecut în compania literaturii române.

Limba s-a născut împreună cu poporul. Strămoșii noștri daci, biruiți în luptă, au primit de la biruitorii lor (strămoșii noștri romani) un dar de preț – limba latină. Roman pețise de multă vreme pe frumoasa Dacie, iar copilul rezultat din căsătoria lor s-a dovedit viabil, rezistent și credincios ambilor părinți, păstrându-și prin veacuri cu neobosită fidelitate și sângele și graiul.

Indisolubil legate, limba și poporul vor dăinui câtă vreme vor rămâne împreună. Nu este divorț, ci doar moarte. Fără limbă, poporul este orfan. Nu întâmplător limba lui se cheamă "maternă". Iar limba fără popor nu-i decât articol de muzeu – limbă "moartă", îmbălsămată în incunabule și ediții princeps, îngropată apoi în cavouri de bibliotecă.

A trăit, împreună cu noi, cea mai întunecată jumătate de secol din istoria ei aproape bi-milenară; ea, care nu făcuse rău nimănui. Schilodită de analfabeții proletari, siluită de mai-marii vremii, care și-au făcut din ea gumă de mestecat, scoțând pe gură baloane umflate cu minciuni, s-a apărut în singurul mod la îndemâna ei – respingându-le avansurile, refuzându-le frumusețea ei aparte, ce nu se potrivea cu mesajul lor demagogic. Puține pagini de valoare s-a lăsat convinsă a oferi în toți acești ani, doar unor talente de excepție. A supraviețuit, însă, intactă în inima și mintea celor care au iubit-o.

Dar, iată că noi primejdii o amenință acum, în aceste vremuri de circulație liberă, când granițe de tot felul se deschid larg în calea așa-zisei „comunicări”. Care-i va fi viitorul? Știe cineva să-mi spună?